

CONCEPT-Projectplan Integrale inzameling Kerkelanden

*Ontwikkelen van een nieuw 'integraal' afvalmodel voor
centrumgebieden in de regio*

Ons kenmerk:	15.0001436
Datum:	29 mei 2015
Contactpersoon:	Barbara van Gelder/Inger van Gelderen
E-mail:	b.vangelder@regiogenv.nl / i.vangelder@gad.nl

INHOUD

1	Aanleiding regionale proef integraal grondstoffen inzamelen..	3
2	Situatieschets en probleem-/vraagstelling.....	4
3	Doelstelling van de proef Kerkelanden	5
4	Onderzoeksvragen	6
5	Resultaat proef integrale inzameling.....	7
6	Uitgangspunten	8
7	Randvoorwaarden voor uitvoering project.....	8
8	Financiën.....	9
	8.1 Toelichting op de financiële paragraaf	9
9	Projectorganisatie.....	12
10	Communicatie	13
11	Projectplanning (globaal)	14

1 Aanleiding regionale proef integraal grondstoffen inzamelen

De gemeenten in Gooi en Vechtstreek hebben de ambitie zoveel mogelijk herbruikbare grondstoffen van het afval te scheiden. De circulaire economie is hiervoor het nieuwe denkkader.

Grondstoffen/hergebruik is hierin een belangrijk thema. Via het programma VANG (Van Afval Naar Grondstof) zet het Rijk de komende jaren in op hergebruik van waardevolle grondstoffen uit afval afkomstig van gemeenten, bedrijven en huishoudens. Ook in Europa staat de circulaire economie op de agenda. De circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. Anders dan in het huidige lineaire systeem, waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd (verbrand).

De GAD/Fysiek Domein bereidt op dit moment een voorstel voor, om te komen tot minimaal 75% gescheiden inzameling in 2020. In de bestuurlijke verdiepingssessie van 26 september 2014 is door de portefeuillehouders Milieu & Duurzaamheid aangegeven dat de regiogemeenten verder willen gaan dan hergebruik van huishoudelijk afval. In Gooi en Vechtstreek heeft de transitie 'Van afval naar grondstof' ook betrekking op de afvalstoffen die vrijkomen in de openbare ruimte, van winkeliers en instellingen, zoals scholen en gemeenten.

In het portefeuillehoudersoverleg van 10 december is ingestemd met de brede 'VANG benadering'. Gezien het belang voor alle regiogemeenten in de integrale aanpak van centrumgebieden is ingestemd met een regionale proef in Kerkelanden (Hilversum) waarin de brede VANG benadering tot uiting komt.

Samen met de GAD heeft de gemeente Hilversum de regionale proef 'integraal grondstoffen inzamelen' in Kerkelanden voorbereid. In de proef worden afvalstoffen uit huishoudens samen met die van winkeliers 'integraal' ingezameld.

Met integraal inzamelen wordt bedoeld dat het afval van verschillende herkomst (bijvoorbeeld winkels en huishoudens) via dezelfde middelen wordt ingezameld. Daarnaast wordt aangehaakt met afvalstoffen uit de openbare ruimte. De succesvol uitgevoerde proeven met prullenbakken voor gescheiden inzameling in Weesp en Huizen vormen daarvoor de basis.

De regionale proef in Kerkelanden betreft het integraal inzamelen van meerdere gescheiden afvalstromen en is daarmee uniek in Nederland.

2 Situatieschets en probleem-/vraagstelling

Restafval en grondstoffen in gemeenten komen o.a. vrij via inwoners, passanten, winkeliers en horeca. Onder regie van de gemeente biedt een integrale benadering van afval en grondstoffen (zowel vanuit beleid als in de uitvoering) kansen voor een schoner, verkeersluw en veilig centrum en een efficiënte manier van het ontdoen van alle vrijkomende afval- en grondstoffen. Daarbij geeft de aanpak een positieve impuls voor het beter en meer hergebruiken van afval afkomstig uit de openbare ruimte en van bedrijven. Dit draagt bij aan de regionale ambitie meer afval te hergebruiken en de circulaire economie.

Vanuit de nieuwe inrichting van de openbare ruimte rondom en de uitbreiding en vernieuwing van het winkelcentrum Kerkelanden is door verschillende partijen gevraagd naar uitbreiding van de reeds aanwezige ondergrondse afvalinzameling. Ondernemers hebben gevraagd om hun bedrijfsafval in de ondergrondse containers aan te bieden in plaats van de (eigen/private) rolcontainers die zij daar nu voor gebruiken.

In de nieuwe openbare ruimte van het winkelcentrum Kerkelanden ligt een unieke kans om bovenstaande wens een plek te geven en de inzameling van huishoudelijk afval en bedrijfsafval, in de vorm van (ondergrondse) containers op een milieu-eiland, te combineren met draagvlak van bewoners en ondernemers. De kansen voor participatie en de relatie met gescheiden inzameling via gemeentelijke prullenbakken 'straatafval' worden vanuit de integrale gedachte in deze proef meegenomen. De proef Kerkelanden is een onderdeel van de ontwikkeling van een (nieuw) integraal inzamelingsmodel voor centrumgebieden in de regio en in heel Nederland. Gemeenten, GAD, winkeliers, inzamelaars en inwoners werken daarbij nauw samen.

Het betreft een regionale proef die in de gemeente Hilversum wordt uitgevoerd. In samenwerking met de gemeente Hilversum en de Regio (GAD/Fysiek Domein) wordt de proef opgezet om de mogelijkheden voor een integrale benadering van gemeente afval, bedrijfsafval en huishoudelijk afval te onderzoeken. De proef vereist daarnaast ook een 'integrale aanpak' binnen het gemeentelijke beleid ten aanzien van de openbare ruimte, verkeer, economie, afval en milieu. De regie ligt bij de Regio (GAD/Fysiek Domein). Zowel bestuurlijk als ambtelijk wordt samen opgetrokken in het project. De uitvoering van het project ligt bij de GAD/Fysiek Domein en de gemeente Hilversum.

De integraliteit komt tot stand doordat er verschillende vertegenwoordigers (zowel beleid als uitvoering) binnen het Fysiek Domein en de gemeente Hilversum betrokken zijn.

- Milieu en openbare Ruimte, link met de gemeentelijke prullenbakken, zwerfafval, schone buitenruimte en inrichting openbare ruimte bij Kerkelanden.
- Duurzaamheid: Bijdrage aan circulaire economie en percentage hergebruik. Daarnaast kansen voor participatie. Ook draagt een schone omgeving en grondstoffen scheiden aan een positieve (duurzame) uitstraling op het winkelgebied.
- Economie, link met bedrijfsvoering ondernemers in Kerkelanden waaronder private contracten voor afvalverwerking. Dit heeft dus ook een juridische kant.
- Verkeer en vervoer, link met verkeersveiligheid inrichting openbare ruimte, beoogd doel minder vervoersbewegingen van vrachtverkeer en link regionaal convenant vrachtverkeer. Vervoersbewegingen in relatie tot bevoorrading/laden/lossen winkels.

3 Doelstelling van de proef Kerkelanden

In de proef Kerkelanden wordt de integrale inzameling afval van inwoners, winkeliers en gemeente onderzocht.

Doelstelling is het ontwikkelen van een nieuw 'integraal' afvalmodel voor centrumgebieden in de regio dat leidt tot:

- meer hergebruik
- minder vervoersbewegingen
- efficiëntere inzameling
- aanvaardbare kosten voor alle gebruikers
- participatie
- duurzame samenwerking tussen verschillende betrokken partijen

Gedurende de proef worden tevens organisatorische, juridische en financiële knelpunten in kaart gebracht. Hierbij wordt de samenwerking gezocht met Rijkswaterstaat/I&M, NVRD en Provincie.

4 Onderzoeksvragen

Proef Kerkelanden: integraal inzamelen afval en grondstoffen van inwoners, winkeliers en gemeenten (straat/prullenbakken). NB: gestart wordt met inwoners en winkeliers, straatafval sluit later aan.

Ontwikkelen (efficiënter/duurzamer/betaalbaar) model voor winkelcentrumgebieden.

Vijf hoofdvragen voor de proef: vier '(verkeers)technische' en een juridische.

1. Biedt de huidige regelgeving voldoende ruimte voor integrale inzameling?

Waar wordt juridisch tegenaan gelopen als je de drie traditioneel los van elkaar georganiseerde afvalstromen/systemen samenvoegt tot één integraal inzamelsysteem. Hoe verhoudt dit zich ten opzichte van vragen als 'markt-overheid'?

Initiatiefnemer: gemeente Hilversum en GAD

2. Welke sturingsinstrumenten heeft de gemeente om integrale inzameling te bevorderen?

De gemeenten gaan over (het afval in) de openbare ruimte en de uitvoering van de WM inzamelplicht voor huishoudelijk afval. Bedrijven en winkeliers dragen zelf zorg voor de afvoer van afval en grondstoffen. Welke instrumenten/aanpak heeft de gemeenten om samen met bedrijven een integraal inzamelsysteem tot stand te brengen?

Initiatiefnemer: gemeente Hilversum

3. Leidt integrale inzameling tot meer gescheiden grondstoffen?

Veel van de grondstoffen die door inwoners, winkeliers en passanten worden aangeboden, komen nu terecht bij het restafval. Indien de mogelijkheden voor het scheiden van afval worden uitgebreid, leidt dit dan tot een toename van gescheiden ingezamelde grondstoffen totaal en van de deelnemende partijen afzonderlijk?

Initiatiefnemer: GAD

4. Hoe vindt verrekening plaats naar de gebruikers?

De inzamel- en verwerkingskosten van een integraal inzamelsysteem zijn niet alleen voor rekening van de inwoners. Alle gebruikers, gemeente, inwoners en bedrijven dragen bij in de kosten. Op basis van de aangeleverde hoeveelheden/soorten dient verrekening plaats te vinden.

Initiatiefnemer: GAD

5. Leidt de integrale inzameling tot minder vervoersbewegingen in het centrum?

Op dit moment regelen winkeliers de inzameling bij verschillende private inzamelaars. De gemeente heeft de inzameling van prullenbakkenafval uitbesteed aan SBS (sociaal werkvoorzieningschap) en de inzameling voor de inwoners overgedragen aan de GAD. Een integrale inzamelstructuur, waarbij het afval wordt aangeboden op centrale plaatsen moet leiden tot minder vervoersbewegingen in het centrum.

Initiatiefnemer: gemeente Hilversum en Fysiek Domein (VV)

5 Resultaat proef integrale inzameling

De uitkomst van de proef is een model voor integrale afvalinzameling in (winkel)centrumgebieden voor de regio Gooi en Vechtstreek en wellicht landelijk toepasbaar. Dit model is een bouwsteen voor de verdere ontwikkeling van de circulaire economie en geeft uitvoering aan VANG doelstellingen van het Rijk (meer hergebruik afvalstoffen).

Daarnaast levert de proef integrale inzameling Kerkelanden:

- Kennis ten aanzien van de mogelijkheden van de bestaande sturingsinstrumenten van gemeenten.
- Inzicht in de juridische, financiële organisatorische en technische consequenties van integraal inzamelen.
- Ervaring op het gebied van samenwerking tussen verschillende aanbieders van afval en grondstoffen.
- Inzicht in kosten en kwaliteit gescheiden componenten en ongescheiden afvalstromen die in proefgebied vrijkomen.
- Mogelijkheden inzetbaarheid vanuit arbeidsparticipatie (social return).

Een impressie van het milieu-eiland is:

6 Uitgangspunten

Voor de proef gelden verschillende uitgangspunten. Deze uitgangspunten worden gedurende het project in de gaten gehouden en bij de uitvoering aangehouden.

- Het is een proef voor en door de regio.
- Integrale inzameling van afval en grondstoffen.
- Integrale benadering werkterreinen Fysiek Domein (Milieu/RO/Verkeer/EZ) en participatie.
- De Kerkelanden proef is één van de regionale projecten binnen de brede VANG benadering.
- Deelnemers aan de proef leveren het afval gescheiden aan (huidige situatie is voor huishoudens middels de restafvalcontainer en voor bedrijven rolcontainers voor restafval en papier).
- Hilversum en GAD/Fysiek Domein coördineren de proef en voeren deze uit, in afstemming met de andere regiogemeenten.
- Alle ervaringen/kennis/visie op het gebied van grondstoffen komen in deze pilot samen.
- De proef richt zich in eerste instantie op het verbinden van de belangrijkste grondstoffenstromen: die van huishoudens en bedrijven (en later die van de openbare ruimte).
- Op het gebied van inzameling, middelen en verwerking verbinding wordt gelegd en samenwerking wordt gezocht met ambities rijk en provincie (o.a. vraag naar subsidiegelden).

7 Randvoorwaarden voor uitvoering project

Voor de uitvoering van het projecten gelden randvoorwaarden:

- Er vindt een nulmeting plaats: (hoeveelheid aanbod/% gescheiden/kosten/verkeersbewegingen/waardering/schoongraad etc.)
- Gedurende de proef monitoring van alle afzonderlijke stromen naar herkomst
- Beschrijving huidige wet-/regelgeving
- Beschrijving huidige organisatie van de afvalinzameling en de huidige inzamelstructuur van alle betrokkenen (winkeliers, huishoudens, gemeente)
- Financiële middelen/financiering
- Evenredige verrekening van de kosten naar gebruikers
- Betrokkenheid en draagvlak winkeliers, huishoudens en gemeente
- Inzet gemeente Hilversum en Regio
- Duidelijke taak/rolverdeling uitvoerende partijen (gemeente Hilversum en Regio)
- Communicatieplan opgesteld door gemeente Hilversum en GAD gezamenlijk

8 Financiën

	GAD	Hilversum	totaal
Projectkosten	€ 10.000	€ 10.000	€ 20.000
Verwijderen bestaande ondergrondse containers en plaatsen nieuwe OVC's	€ 185.000	-	€ 185.000
Onvoorzien verleggen kabels en leidingen e.d.	-	PM	PM
Herinrichtingskosten omgeving eiland *	-	€ 72.000	€ 72.000
Communicatie	€ 4.000	€ 4.000	€ 8.000
Onvoorziene kosten (+/-10%)	€ 19.000	€ 7.000	€ 26.000
Totale projectkosten	€ 218.000	€ 93.000	€ 311.000

* Deze kosten zijn gebaseerd op de bijgevoegde raming van de gemeente Hilversum.

8.1 Toelichting op de financiële paragraaf

Projectkosten

Deze kosten hangen samen met de inhuur van externe experts op het gebied van bodemonderzoek, archeologie, afvalmanagement, civiele techniek, 0-meting, monitoring, advisering combi inzameling, juridische advisering enzovoort. Deze kosten worden gelijkmatig verdeeld over zowel de GAD als de gemeente Hilversum.

De kosten horende bij de inzet van (externe) GAD-medewerkers en medewerkers van gemeente Hilversum zijn niet opgenomen in de projectbegroting.

Investering van ondergrondse containers.

Het plan bestaat uit het realiseren van één milieueiland bestaande uit 10 ondergrondse containers.

Deze kosten neemt de GAD voor haar rekening (€ 185.000).

Voor het containermanagement (registratie van gebruik ten behoeve van analyse aanbiedgedrag en routeoptimalisatie) wordt uitgegaan van een toegangssysteem voor in principe alle containers.

Hierdoor kunnen ook op afstand volmeldingen van containers worden gemonitord.

Voor onvoorziene kosten verleggen kabels en leidingen

Op basis van de KLIC-meldingen is bij de plaatsingskosten rekening gehouden met het verleggen van kabels en leidingen. Ervaring leert dat bij graafwerkzaamheden regelmatig kabels en leidingen worden aangetroffen die niet bekend zijn (ondanks het nog uit te voeren onderzoek met het graven van proefsleuven). Hierdoor ontstaan extra kosten waarvoor een bedrag in de begroting is opgenomen.

Ook kunnen meerkosten ontstaan in situaties waarbij vertraging wordt opgelopen in het project, met name in het besluitvormingstraject. Bijvoorbeeld door ingediende zienswijzen en ingediende beroepen bij de Raad van State.

Onvoorziene kosten

Als gevolg van bijvoorbeeld extra bodemonderzoek, archeologie, afvalmanagement, civiel technische aspecten, juridische advisering, communicatie en eventuele andere onderzoekskosten is 10% geraamd.

Voorbehoud

De projectbegroting is opgesteld op basis van het zorgvuldig uitgevoerde vooronderzoek. De werkelijke kosten zullen in vele gevallen hiervan afwijken. Binnen bepaalde marges kunnen deze kostenverschillen worden opgevangen binnen de projectbegroting (onvoorzien).

Exploitatie

De exploitatiekosten zijn buiten de scope van dit project gehouden want deze vallen in de reguliere exploitatie weg.

In de kostenbegroting wordt geen rekening gehouden met het bedrijfsafval. Met de invoering van ondergrondse containers kan een koppeling gemaakt worden met het innemen van bedrijfsafval. Nader onderzocht moet worden hoe de verrekening plaats zal gaan vinden. Hierdoor kan een evenredig deel van de investering terug worden verdiend.

Dekking

De investering wordt voor het grootste deel in 1 jaartermijn onttrokken aan het GAD investeringskrediet VANG, zijnde € 218.000 in 2015 / 2016. Het resterende bedrag investeringsdeel van de projectbegroting, zijnde € 93.000 wordt onttrokken aan de mede hiervoor bestemde reservering "Egalisatie Afvalstoffenheffing" en of herinrichtingsbudget binnen de begroting van Hilversum.

CONCEPT

GEMEENTE HILVERSUM OPENBARE RUIMTE

Datum aanmaak: 10 maart 2015

BUDGETRAMING UITVOERING

omschrijving

acc. D. van Marsbergen

Datum :

acc. G.P. Jol

projectleider:

3

Uitgangspunten

- gegevens J. Volkers, 11 februari 2015;
- bestaande asfaltverharding: dik 20 cm op zand, (asfalt verontreinigd met teer);

In deze raming zijn geen kosten opgenomen voor:

- sanering van vervuilde grond;
- verwijderen muur bij huisnummer 281
- verwijderen evt. aanwezige ondergrondse tank(s);
- kosten beheer openbare ruimte;
- ondergrondse containers (deze kosten komen ten laste van het GAD);
- grondwerk ondergrondse containers (deze kosten komen ten laste van het GAD);
- sanering asbest;
- aanpassingen kabels & leidingen Nutsbedrijven;

raming
(excl. opslag)

MILIEUEILAND

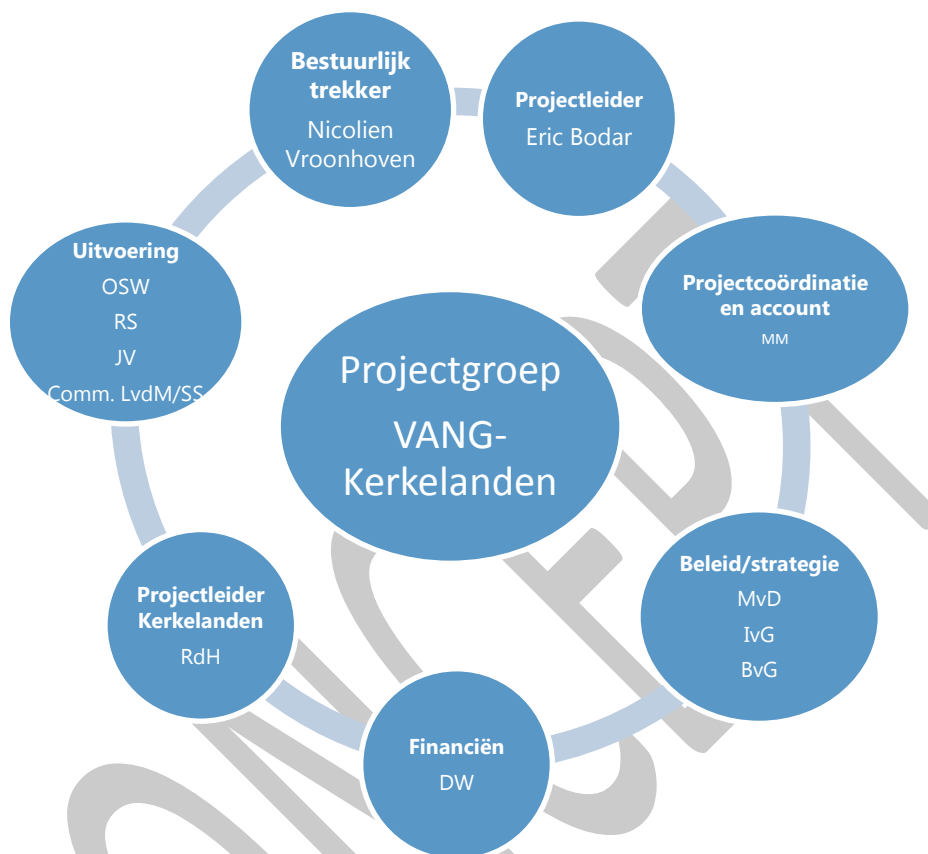
WINKELCENTRUM KERKELANDEN (Prijspeil: 1 februari 2015)

Uitvoering (2015048)

TE SLOPEN VERHARDING		€ 3.700,00
- te slopen verharding	€ 3.700,00	
RIOLERING		€ 21.000,00
- te slopen riolering	€ 11.200,00	
- te maken aansluitingen in asfaltweg	€ 3.900,00	
- te plaatsen kolken	€ 2.000,00	
- aanpassen rioolhuisaansluitingen	€ 3.900,00	
TE MAKEN VERHARDING		€ 23.200,00
- te maken klinkerverharding	€ 9.000,00	
- te maken betontegelverharding	€ 9.400,00	
- te maken kantopsluitingen	€ 4.800,00	
GROENVOORZIENINGEN		€ 10.900,00
- te slopen groenvoorzieningen	€ 1.100,00	
- te planten bomen	€ 4.300,00	
- te planten heesters (incl. grondverbetering)	€ 5.500,00	
DIVERS		€ 2.600,00
- te slopen muur	€ 2.600,00	
Legeskosten		€ 860,00
Proefsleuven		€ 2.200,00
Openbare verlichting (prijs van H. Does, d.d. 09/03/2015)		€ 2.500,00
Grondonderzoek (PM) (prijs van G.P. Jol, d.d. 13/02/2015)		€ 1.500,00
Plantmaterialen (prijs van G.J. Kamphuis, d.d. 20/6/2015)		€ 1.652,00
Watergeven		€ 940,00
Bebording (PM) (prijs van G.P. Jol, d.d. 13/02/2015)		€ 500,00
Totaal uitvoeringskosten		€ 71.552,00
totaal incl afronding:		€ 72.000,00

9 Projectorganisatie

De proef in Kerkelanden is een proef voor en door de regiogemeenten. Hilversum en de Regio (FD) coördineren en organiseren de proef, in nauwe samenwerking en afstemming met de andere regiogemeenten.

Functie/taak	Wie	Organisatie
Regionaal bestuurlijk trekker, wethouder en pfh	Nicolien Vroonhoven	Gemeente Hilversum
Projectleider	Eric Bodar	Fysiek Domein
Projectcoördinator PS/Account Rijk/Prov. NH/subsidie/TU Delft	Marc Maassen	Fysiek Domein
Projectcoördinatie / - advies	Inger van Gelderen en Barbara van Gelder	Fysiek Domein
Projectleider winkelcentrum Kerkelanden	Roderick d'Havé	Gemeente Hilversum
Strategisch (beleids)kader	Marjolein van Dongen	Gemeente Hilversum
Stadsarchitect/planooloog	Joost Volkers	Gemeente Hilversum
Uitvoering beleid	Rob Scheper	Gemeente Hilversum
Uitvoering beleid	Oege-Siep Wijma	Fysiek Domein
Communicatie	Liesbeth van der Mei i.s.m. communicatie gemeente Hilversum (Sasja Schermer)	Fysiek Domein
Financiën	Daniël Walkot (op afroep)	Fysiek Domein
Uitvoering (inzameling/T&H GAD)	Nader in te vullen (op afroep)	Fysiek Domein

10 Communicatie

De communicatie rond dit project loopt vanuit het Fysiek Domein in nauwe samenwerking met gemeente Hilversum. Het project VANG-Kerkelanden is een onderdeel van de brede VANG aanpak van de regio (2015-2020) en wordt in die hoedanigheid ook meegenomen in de communicatie rond VANG vanuit de GAD/ Fysiek Domein.

Zodra het projectplan is afgestemd volgt een communicatieplan voor dit specifieke project, zoals genoemd bij randvoorwaarden (H. 7). In dat plan worden in ieder geval de volgende elementen meegenomen:

- Vorm en inhoud van de communicatie naar winkeliers Kerkelanden.
- Vorm en inhoud van de communicatie naar betrokken huishoudens en omgeving.
- Participatie, voorlichting en betrekken van deelnemers in het project.
- Verzorgen van media-aandacht bij de lokale, regionale en landelijke media.
- Informatie plaatsen op de regio website en de website van gemeente Hilversum; deze informatie aan elkaar linken.
- Voorlichting over het project VANG-Kerkelanden aan de betrokken collega's, de betrokken inwoners, gemeente en betrokken gemeenten.
- Bijdrage leveren aan een feestelijke aftrap en de opening van dit project, i.s.m. met gemeente Hilversum/wethouder.

11 Projectplanning (globaal)

In de projectplanning staan de ijkpunten/fasen vermeld die voor de proef van belang zijn.

Wanneer	Fase	Wie
April 2014	Brief aan wethouder Milieu en Duurzaamheid in zake proef integrale gescheiden afvalinzameling kerkelanden	MvD
Mei 2014	Portefeuilleoverleg Natuur, Milieu en Leefbaarheid gemeente Hilversum met voorstel pilot gescheiden inzameling Kerkelanden	MvD
Oktober 2014	Voorstel vervolgstappen afval & grondstoffen in de openbare ruimte aan portefeuillehouders Milieu en Duurzaamheid	MM
Oktober/november 2014	Afstemming winkeliers Kerkelanden	IvG, JV, RH
December 2014-januari 2015	Verkennde gesprekken uitvoering proef	Allen
Februari 2015 – maart 2015	Samenstellen projectplan in samenwerking met leden projectgroep	Allen
Maart-december 2015	Onderzoek, uitvoering, 0-meting, monitoring	Allen
21 mei 2015	Afstemming met bestuurlijk trekker Nicolien Vroonhoven	EB, MvD, IvG en BvG
27 mei 2015	Terugkoppeling en projectplan VANG-Kerkelanden ter kennisname in pfho MD (aanleverdatum stukken 28 april 2015)	Nicolien Vroonhoven (bestuurlijk trekker) o.b.v. input MvD, IvG en BvG
Juni 2015	Projectplan VANG-Kerkelanden in MT Fysiek Domein	IvG en BvG
Juni - september	Startmoment Ministerie, RWS, Hilversum, Fysiek Domein, wethouders FD	MvD
18 november	Terugkoppeling in pfho MD (aanleverdatum stukken 20 oktober 2015)	Nicolien Vroonhoven (bestuurlijk trekker)
Januari 2016	Aanleg milieu-eiland - voorziening van start	
Februari/maart 2016	Opening voorzieningen Kerkelanden	